

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING "DE PLATE", v.z.w.

Hoofdredacteur : O. VILAIN
Rogierlaan 38, bus 11
8400 OOSTENDE

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen ondertekende bijdragen.
11e jaargang, nr. 3 maart 1982.

INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER ZIE LAATSTE BLADZIJDE.

MAARTACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring "DE PLATE" heeft de eer en het genoegen u uit te nodigen op een voordracht met documentatiemateriaal die doorgaat op

donderdag 25 maart 1982 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende. Dr. Colenstraat 6, 8400 Oostende.

Het onderwerp : DE SLAG VAN NIEUWPOORT IN RELATIE TOT HET BELEG VAN OOSTENDE

De spreekster : Mevrouw Maria VLAMYNCK.

Het gebeurt niet zo dikwijls dat er een dame als voordrachtgeefster op ons programma staat. Daar hebben we geen fout aan, want het aantal dames die op het vlak van de Heemkunde of de lokale geschiedenis hun mannetje staan is niet zo groot. Voor enkele jaren brachten wij u de eminente volkskundige Magda CAFMEYER, verleden jaar misten , oh, zo nauw een eminente geschiedkundige, maar dit jaar krijgt u de romanschrijfster van onze kuststreek.

Maria VLAMYNCK debuteerde in 1963 met VIERBOETE, de roman van een oude vuurtoren en het volksleven te Nieuwpoort in de 16de eeuw. Na EEN STEEN OP EEN GRAF en DE WEG TERUG ging zij in 1977 definitief de historische toer op met het BELEG VAN NIEUWPOORT over het beleg op het einde van de 18de eeuw. Daarop volgende DE HEER VAN GEUZEN-YDE (1978) en werkte zij mee aan de verzamelbundel "VROUWEN IN VLAANDEREN SCHRIJVEN NU". Regelmatig verschijnen korte verhalen van haar in de tijdschriften SCHUIM en CREARE en schrijft ze artikels over geschiedenis en folklore. Verleden jaar publiceerde ze niet minder dan twee werken, een monografie over DE SLAG BIJ NIEUWPOORT IN 1600 en DE DONKERE NACHT VAN JULIA FONTEYN.

Vanavond komt ze u vertellen hoe de DE SLAG BIJ NIEUWPOORT niet alleen groot prestige bracht voor de jonge Nederlandse republiek en Maurits van Nassau, die bewezen hadden in een geregelde veldslag te land te kunnen overwinnen op een leger dat toen voor het sterkste gold in de Westerse wereld, maar ook hoe de stad Oostende voor één jaar van de Spaanse belegering gespaard werd.

Een avond die door geen enkel Platelid mag gemist worden en zeker de dames niet.

Zoals altijd is de ingang vrij en kosteloos en zijn ook niet-leden van harte welkom.

J.B.D.

KOMENDE THEMATENTOONSTELLINGEN IN ONS HEEMKUNDIG MUSEUM

Sedert enkele jaren is de "Werkgroep Museum" gestart met thematentoonstelling die telkens een maand of meer te zien zijn in ons museum. De bedoeling daarvan is, aspecten van onze volkskunde of lokale geschiedenis die in de permanente verzameling niet of slechts met mondjesmaat aan bod kunnen komen, voor korte tijd eens uit te diepen, ten behoeve van onze geïnteresseerde leden. Telkens wordt daarbij beroep gedaan op onze eigen verzamelingen, op verzamelingen van diverse privéverzamelaars en last but not least, op de rijke verzamelingen van het stadsarchief.

De presentatie is bescheiden. De kring kan de kosten voor oogverblindende tentoonstellings-lay-out immers niet aan. Het studio-aspect is en blijft daarbij onze voornaamste bekommernis.

Wat mag u nog verwachten in 1982 ?

- Nog tot eind februari loopt de tentoonstelling over het oud station van Oostende
- Van midden februari en nog tot midden maart (4 zaterdagen) loopt een thematentoonstelling "Oostendse kerken en kapellen"
Foto's, heel wat zeldzame prentkaarten en architectuurfragmenten.
- In maart wordt de kunstschilder Charles WILDT behandeld in ons tijdschrift. Zijn werk wordt bij die gelegenheid tentoongesteld.
- Het verschijnen van G. BILLIET's monografie over de O.L.V. ter Duinenkerk (1981) biedt de gelegenheid een tentoonstelling in te richten rondom dit stemmige kerkje. Werk van ENSOR, BULCKE, BINJE, BEERNAERT etc. zullen de blikvangers zijn. Niet te missen ! Midden maart-midden april.
- Met wat geluk is "Ostendiana IV" ondertussen van de persen gerold en is het ogenblik aangebroken om een aantal bijdragen in dat jaarboek te illustreren via een thematentoonstelling. We kunnen nu al verklappen dat het vooral om de "porseleinkaarten" zal gaan.
- In oktober volgt dan "Oude Oostendse toneelmaatschappijen", n.a.v. de septembervoordracht van de heer R. STRUYS over het Oostends toneelwezen.

G.V.

EEN NIEUWE ARTIKELREEKS IN "DE PLATE" : BIOGRAFISCHE GEGEVENS NOPENS OOSTENDSE POLITICI 1830-1914

Van volgende maand af begint historicus Willy PAERVOET met de publicatie van een reeks biografieën van Oostendse politici uit de periode 1830-1914.

Deze biografieën zijn een tot nu toe onuitgegeven gedeelte van MAERVOET's licentiaatsverhandeling "De politieke evolutie in het arrondissement Oostende 1830-1940" (R.U.G. 1964-65).

In Ostendiana 1 & 2 verschenen eerder al andere gedeelten uit genoemde verhandeling, aangepast en aangevuld uiteraard.

Met deze reeks biografieën hopen we een hele reeks historische en familiekundige gegevens voor onze lezers te ontsluiten.

De Redactie

NEOLITISCHE BEWIJZEN IN ONZE KUSTSTREEK

De vraag of onze kuststreek bewoond was tijdens het neolithicum wordt bevestigd door het vinden over gans de kustlijn van silexen die uit dit tijdperk blijken te stammen.

Deze silexen zijn dan ook het bewijsmaterieel voor de archeologen. Op het strand van Raversijde werden in 1935 dergelijke artefakten opgegraven door de amateur-archeoloog A. Chocqueel, uit Berges. De voorwerpen die hier zullen behandeld worden komen uit de verzameling van Chocqueel en zijn op het ogenblik uitgestald in het heemkundig museum "De Plate". Deze verzameling, die 65 stukken silex bevat, wordt ingedeeld in 8 groepen, allen met aanwijsbare herkomst.

De aanwijzing erbij : "Silex taillés d'époque néolithique découverts dans les bancs de tourbe de l'estran, ou récoltés sur les plages de Mariakerke et de Raversyde où ils furent rejetés par les eaux marines". (fig. 1)

Wanneer we nu enkele silexen van naderbij bekijken dan bemerken we duidelijk dat het gaat om niervormige grondstoffen, namelijk vuursteen, dit is een gesteente dat in hoofdzaak uit calcedon bestaat en gedeeltelijk uit opaal. Het treedt in concreties in andere gesteenten op o.a. in krijt. De grondstof die in het algemeen aan de kust gebruikt werd is een mooie zwarte silex afkomstig van Boulogne. Ze werd getransporteerd van de Franse kust door de maritieme golven en op onze stranden geworpen.

Dergelijke silexen werden ook geruimd met de gebieden van Houtland tegen grijze en blauwachtige silexen uit Spiennien (Henegouwen). Tussen Houtland en Spiennien bestond er namelijk een vast commerciële relatie.

Deze ruwe grondstoffen leverden de neolithische ambachtsman de nodige bestanddelen voor de fabricatie van hun werktuigen en wapens. De excellente kwaliteit van deze silexen en de superieure duurzaamheid, hebben toegelaten de opmerkelijke bekwaamheid van de neolithische handenarbeid te bewijzen.

De wijze waarop deze grondstoffen nu echter bewerkt worden, verandert in de tijd zodanig dat men verschillende technieken kan vaststellen. Nu kan echter volgens de heer Chocqueel met zekerheid bepaald worden dat de door hem gevonden silexen op het strand van Raversijde de invloed ondergingen van de techniek eigen aan de geëvolueerde Campignien vuursteen industrie en dit via de neolithische werktuigen industrieën van Houtland.

De Campignien techniek is ontstaan te Spiennien (Henegouwen), het belangrijkste centrum van de vuurindustrie.

Hoe deze techniek West-Vlaanderen bereikt heeft weet men niet. Daaropvolgend deden zich echter twee belangrijke immigraties in West-Vlaanderen voor. 4000 jaar voor Christus dringt een mediterrane ras onze gebieden binnen langs de Maas. Zij gingen zich eerst in de bossen rond Houtland vestigen, doch een deel voelde zich aangetrokken door de visvangst en stootten door naar de West-Vlaamse kustvlakte. Dit verklaart dan ook een parallele evolutie in de vuursteenbewerking zowel in Houtland als langs de kust.

Deze Zuid-Europese immigranten kenden een grote beschaving doch de invloed die ze op de vuursteenindustrie uitoefenden mag niet overschat worden.

Het is pas de samensmelting van de autochtonen, de Zuid-Europese immigranten en de laatste groep immigranten afkomstig uit het Oosten dat het monopolie van de Campignien techniek zal verstoord worden. Het eindresultaat is dan een fusie van de Campignien techniek en de Robenhausien techniek. Deze uniformisatie verloopt echter niet duidelijk en zeer langzaam.

Door heen dit werk is het dus duidelijk geworden dat het om neolithisch materiaal gaat. De heer Chocqueel baseerde zich daarbij op het feit dat ze terug gevonden werden in een gedurende het neolithicum gevormde veenlaag.

In zijn boek 'Les civilisations préhistoriques et anciennes de la Flandre Occidentale' haalt hij echter een tweede middel aan. Men kan nl. silexen chronologisch classeren d.m.v. een witachtige aanslag die de silexen bedekt. Dit vormt zich op de silex na contact met regen en kalk daar waar de ondergrond het bevat. Doch deze methode wordt door velen verworpen.

Rond de authenticiteit van de ganse verzameling silexen bestaan er veel twijfels. Deze zijn vooral ontstaan door de volgende brief die de heer K. Loppens geschreven heeft (1).

De heer K. Loppens, die de kuststreek wel bijzonder goed kent, had er ons mondeling reeds op gewezen dat hij tijdens zijn menigvuldige speurtochten op het strand van Raversijde, aldaar nooit bewerkte silex en bewerkte beenderen gevonden had, en dat hij het dientengevolge ten zeerste betwijfelde of de silex die Chocqueel daar beweert gevonden te hebben en in zijn boek beschrijft, wel degelijk van die plaats afkomstig zou zijn. Op onze vraag kregen we van de heer Loppens nog volgende inlichtingen over de verzameling van Chocqueel (brief van 27.10.1960) : "Voor wat de gekapte silexen aangaat, daarvan ben ik zeker dat ze niet van Raversijde komen, maar wel uit Frankrijk, uit de grotten bewoond het in het neolithicum, waar men ze kan oprapen in grote hoeveelheden. Ik heb zijn verzamelingen gezien, en alles kwam uit Frankrijk. Ik was reeds overtuigd van wat er gebeurd was, maar wilde ten volle zeker zijn. Ik zond een zijner familieleden, die er ook niet aan geloofde, om hem te vragen hoe hij die zo bewerkte stenen had kunnen vinden, dat er veel daarover verwonderd waren. Hij heeft eenvoudig geantwoord : "Ecoutez, pour ce qui regarde des silex taillés, j'en ai plus qu'assez." ... Voor wat zijn "industrie de l'os" betreft, ik moet bekennen dat mijn vrouw en ik er nooit bewerkte beenderen gevonden hebben; maar dit is geen bewijs dat hij er niet enige op het strand opgeraapt heeft, maar dit is nog eens overdreven voor wat de hoeveelheid aangaat."

Het komt nl. hier op neer dat de heer K. Loppens beweert dat de silexen gevonden door de heer A. Chocqueel te Raversijde afkomstig zijn uit Frankrijk.

Er zijn nochtans enkele bezwaren tegen deze bewering. De heer Etienne Cools, wonende op de wijk Raversijde, heeft zich nl. ingezet voor het tentoonstellen van de silexen in het lokaal museum en bezit de originele verpakkingen van de silexen opgemaakt door Chocqueel.

Deze verpakkingen bleken compleet afzonderlijk te staan van de silexen afkomstig uit Frankrijk.

Daarbij komt nog dat de silexen afkomstig uit Frankrijk een bruine kleur hebben terwijl deze gevonden te Raversijde blauwzwart zijn. Dit argument kan achter afgezwakt worden door een artikel geschreven door Dr. G. Hosse. Hij verklaart nl. dat silexen

OPGRAVINGEN TE RAVERSIJDE

A. Chocqueel bij zijn opgravingen op het strand te Raversijde (1948)

Verzameling silexen uit het heemkundig museum

gemakkelijk kunnen verkleuren eenmaal dat ze uit de bodemlaag gehaald worden. Eveneens chemische stoffen kunnen in enkele dagen doorheen de silexen dringen en hun natuurlijke kleur helemaal doen veranderen (2).

Daar langs gans de Belgische kust dergelijke silexen gevonden werden kunnen we ons de vraag stellen waarom ze juist niet op Raversijde zouden voorkomen als ze op alle omliggende plaatsen voorkomen.

Wanneer we het andersom bekijken dan moeten we bestatigen dat de werken van K. Loppens professioneel zijn en heel wat geloofwaardig.

Dit probleem is echter nog niet opgelost en alle informatie omtrent dit probleem is welkom op het volgende adres : Martine ECOSTER
Mariakerkelaan, 371
8400 OOSTENDE. Tel : (059) 80 19 62

De voornaamste geraadpleegde werken zijn :

A. Chocqueel : Les civilisations préhistoriques et anciennes de la Flandre Occidentale, 1950

J. De Laet : Préhistorische culturen in het Zuiden der Lage Landen 1979

K. Loppens : Bulletin de la Société d'Anthropologie de Bruxelles, XLX, 1929

-----
(1) Deze werd gepubliceerd door Luc Devliegheer in het tijdschrift "Biekorf" LXI 1960

(2) Zie Bulletin de la Société d'anthropologie de Bruxelles, XLX, 1929

ANTOINE SCHYRGENS 1890-1981

Op 22 december 1981 overleed onverwachts de 91 jaar oude kunstenaar Antoine SCHYRGENS. Zijn dood en begrafenis ging aan het artistieke Oostende zo goed als onopgemerkt voorbij.

Geboren in 1890, was SCHYRGENS feitelijk architect van beroep. Hij heeft daarnaast echter steeds geschilderd, bij voorkeur in aquarel. Tal van heerlijke werkjes, dikwijls met Oostendse thema's : schepjes, de haven, de dijk, straatgezichten...

In de dertiger jaren herstichtte hij samen met Gustaaf SOREL, Alphonse BLOMME en nog enkelen de totaal verkommerde Oostendse kunstacademie.

SCHYRGENS liet in 1957 zijn mémoires publiceren onder de titel "Le monde inconnu des artistes". 260 bladzijden rijk aan interessante gegevens over het kunstleven meer speciaal dat van het Tussenoerlogse Oostende, waarin hij erg nauw betrokken was. Vanzelfsprekend handelde SCHYRGENS daarin uitvoerig over ENSOR, die hij zeer bewonderde.

Tot kort voor zijn dood was Antoine SCHYRGENS nog actief als kunstenaar. Bijna dagelijks kon men hem nog per fiets langs de dijk of het staketsel zien, steeds met schetsboek of aquarel benodigdheden bij de hand. Niet liet zijn plotse heengaan vermoeden.

Het Museum voor Schone Kunsten van Oostende bezit enkele aquarellen van SCHYRGENS.

N.H.

OORLOGSDAGBOEK 1940-1945 (1)

We kwamen in het bezit van een niet-ondertekend oorlogsdagboek 1940-1945 over Oostende. We menen dat het voor onze leden interessant is dit dagboek in zijn geheel in dit en de volgende nummers te publiceren. We hebben praktisch niets aan de tekst gewijzigd.

O.V.

MEI 1940

- 10 Vreemde vliegtuigen vliegen op groote hoogte boven de stad.
- 10-15 Niets bijzonders te melden.
- 15-16 Rond 18 uur vloog een Duitsch verkenningvliegtuig op zeer groote hoogte over de stad en bleef meer dan een half uur rond cirkelen.
's Avonds om 21u30, terwijl de straten nog vol vluchtelingen zijn, vliegen Duitsche bommenwerpers boven de stad en werpen van geringe hoogte bommen uit, die met een helsch gehuil en dreunende slag, neerploffen rond het fort Napoleon dan rond de watertoren, telkens drie bommen tegelijk.
Intusschen worden de straten met machinegeweervuur bestookt. Een ware paniek breekt los. 's Anderendaags vertrekken een groot aantal vluchtelingen.
De schade veroorzaakt aan het museum van het fort Napoleon door de drie bommen die op eenige afstand van het gebouw in het zand vielen blijkt zoo groot dat van heropening en herstelling geen spraak kan zijn. Alle deuren en vensters werden door de luchtverplaatsing uitgerukt, talrijke uitstalramen werden vernietigd, beelden omvergeworpen, afsluitingen verbrijzeld. Het museum biedt een beeld van verwoesting. De geschiedenisdoeken door den Heer Hansoul geschilderd waren van glasscherven doorkerft.
De andere drie bommen ontploften op de broeikasten van een beplantingsdienst waardoor deze inrichting veel te lijden had.
- 18 Om 10 uur 's morgens een nieuw bombardement. Een Duitsch bommenwerper werpt van geringe hoogte en in duikvlucht bommen af op het pas voltooide gebouw van de Car Ferry. Paniek ontstaat op de Maalboot vol vluchtelingen die daar klaar lag om te vertrekken. Vliegtuigen mitrailleerden de straten. Deze aanval doet weer veel menschen besluiten hun pakken te maken en te vluchten.
- 19 Om 12 uur komt plots een vliegtuig van een groote hoogte ongemerktnaar beneden en werpt bommen op de havengeul. Paniek ontstaat onder het publiek, waardoor dieven gebruik maken om te plunderen.
Om 17 uur worden weer eenige bommen op de havengeul geworpen.
Spring- en brandbommen kwamen terecht op de Visscherskaai nr. 24 & 37, in de Langestraat nr. 76, in de Capucienenstraat nr. 28. Deze branden werden gebluscht met emmers water en met de handpomp van de pompiers.
- 19-20 In de nacht van zondag op maandag werden verschillende bommen geworpen op de huizen langs de Zeedijk en het pensioen Fernand-Flavie werd getroffen. Eerst 's anderendaags kan een Italiaan die zich daar verscholen had uit het puin gehaald worden. De man was in erbarmelijke toestand en het duurde verscheidene dagen eer hij terug op dreef was.

Om 16u30 werden voor de eerste maal brandbommen uitgeworpen. Sommigen vielen op straat waar ze zonder veel gevaar konden voortbranden terwijl andere gemakkelijk werden uitgebluscht door zand op te werpen. Voor de Banque de Bruxelles op de Wapenplaats viel een bom op het voetpad, dicht bij een verlaten auto, had een politiemann de hulp niet gehad van eenige voorbijgangers, was gansch het gebouw in de vlammen opgegaan.

Om 17 uur ontstond brand in de Lijnbaanstraat op het huis Boyers die zich voortzette en den ganschen nacht duurde. Veel brandbommen vielen op het Centrum der stad waar ze akelige vuurhaarden vormden en waar weldra alle groote gebouwen en handelshuizen van de Wittenonnenstraat tot aan de St. Paulustraat : Innovation, Uniprix, Grand Bazar, Savelkoul, Tempère, C.C.C., à la Ville de Londres, en de nrs. 25, 27, 29, 31, 33, 39, 40, 41, 42b, 44, 46, 48, totaal af en stortten in, 1 gekwetste. Het brandde nog op vele andere plaatsen der stad - op meer dan vijftig plaatsen tegelijk - en de brandweer redde zoveel mogelijk. Hulp werd ingeroepen van de brandweer van Brugge, Blankenberge, Nieuwpoort en Wenduyn. De centrale post is getroffen door bommen, de brandweer van Brugge redt het gebouw. Met vereenigde krachten wordt de brand overal bestreden. Er breken nog branden uit op de Zeedijk nrs. 69, 70, 71, 72. Om 19 uur vielen brandbommen op de huizen : Snyckers, Jean, Fontaine en De Haese in de Kapellestraat.

Om 20 uur bij Vander Elst.

Om 23 uur in de Christinastraat waar weldra een tiental huizen in de lichtelaaie stonden.

Rond 4 uur troffen de bommen twee huizen op de wijk Opex die gansch vernield werden, twee gekwetsten en een doode zijn onder het puin begraven. Op Sas Slyckens stortte een huis in waardoor acht personen om het leven kwamen. Op de Steenweg op Breedene redden o/brigadier Loy en twee pompiers twee menschen uit het puin en vinden 2 pakken titels die door Adj. Plovie aan de politie werden overgemaakt. Van deze nachtelijke verlichting maakten de vliegtuigen gebruik om de stad nogmaals te bombarderen. Alles staat in de lichtelaaie. In de Kennelbergstraat 31, in de Lijnbaanstraat nrs. 18, 22, 24, 26, 30, 33, 38, 39, 43, 45, 45, in de Ooststraat nrs. 17, 19, 24, 26, 27, 31, 33 evenals in de Albertschool en het hotel de la Marine, het laatste gebouw brandt totaal uit. Verder in de Christinastraat 77, 79, 82, 100, 102, 104 zijn de huizen ingestort en uitgebrand. Het klooster van de Faterskerk werd ook door brandbommen getroffen doch de pompiers van Oostende redden het gebouw. Verder brand het in de St. Paulustraat 16, 18, 20, 22, 25, 27, 29, 40. Verschillende huizen zijn er gedeeltelijk uitgebrand, anderen zwaar beschadigd. In de Kaaistraat brandde de Nationale Bank uit. In de Kerkstraat 17, 22, 39, in de Brusselstraat, 14, in de Ijzerstraat bij de Wwe Lagast-Werbrouck. Op deze datum hebben de brandweermannen Delacauw, Vermeer, Steketee, Delathouwer, Vanden houweele, Masschalk en Van de Castele, die vrij van dienst waren onmiddellijk hun ploeg vervoegd, om aan de blusschingswerken deel te nemen. Bij dageraad om 4.30 uur verschenen de brandweermannen van Wenduyn, Nieuwpoort & Blankenberge in samenwerking konden de grootste branden gedoofd worden. De Brugsche Pompiers hebben gewerkt met twee Ford auto's met twee motorpompen, hun uitgelegde lanssen 960 meter, het water werd uit de voorhaven en uit de vijvers van het Maria-Hendrikaperk getrokken.

De brand van de magazijnen in de Kapellestraat duurde nog gansch den dag. Zowel de winkels van den Uniprix, als die van à L'Innovation, Savelkoul, en Grand Bazar, brandden totaal op. Van de Witte Nonnenstraat tot aan de Paulusstraat, lag de Kapellestraat vol rookende en gloeiende puinen, en steeds vielen gevels in, zoodat de pompiers immer gevaar liepen onder de steenen begraven te worden. Langs den Westkant van de Kapellestraat, bleef tusschen de Paulusstraat en de Ooststraat slechts een enkel huis recht en aan de overzijde was het heekhuis betrekkelijk gaaf gebleven. Op de andere hoek, de Ooststraat, stond het magazijn van Tempère in brand, door de voorraad papier bleef de brand nog lang aanhouden.

Het huis van oud schepen Elleboudt Alfons, dat reeds in een vorige oorlog vernietigd was geworden werd weer prooi der vlammen. De zeldzame boeken, de eenige dat Mr. Elleboudt gedurende zijn lange loopbaan had weten te verzamelen, werd daar in een nacht vernield. Om 9 uur 's morgens heeft Adjutant Plovie en de mannen Bastoen, Jansoone, Vermeersch en Vandenhouweele een brand geblusht in het Ship Hotel op het St. Petrus en Paulusplein, alles werd gevrijwaard. In de nacht van 22 op 23 werden bommen gesmeten rond 23.30 uur terwijl de brandweermannen Saudemont Oscar, Delathouwer Henri en Vermeersch Marcel boven op het dak van Pacherhic aan 't blusschen zijn. Niettegenstaande ze tweemaal van het dak moeten vluchten gaan ze voort met blusschen aan de Couture Berthe en een gedeelte van het dak van Ernest Dehaese, dat ook reeds begon te branden. De pompiers van Nieuwpoort, Wenduyne en Brugge die ter hulp geroepen waren leverden prachtig werk. Den Heer Burgemeester Serruys die den ganschen nacht aan het werk bleef om de blusschingwerken te besturen heeft in deze dagen bewezen een man van karakter te zijn.

Onder het bombardement was het blusschingwerk van ons reeds erg vermindert pompierskorps een waren heldendaar, daarbij komt nog dat de brandweermannen gedurende hun blusschingwerken aanhoudend uit de lucht door het machinegeweer vuur van vliegtuigen bestookt werden. Schande aan hen die de stad in plan lieten om haar aan vernietiging en plundering prijs te geven.

Slachtoffers gevallen op de wijk Opex en in stad

Dooden :	VAN LOO Octavie ,	geboren te Oostende	den	1. 5.18
	HAVERMAAT Flodie ,	geboren te Breedene	den	20. 2.93
	SCHROYEN Margriet ,	geboren te Oostende	den	11. 8.19
	SCHROYEN Alfons ,	geboren te Oostende	den	2. 7.27
	ROUZEE Arthur ,	geboren te Swansen	den	21. 1.16
	ZWAENEPOEL Leonie ,	geboren te Dudzele	den	23.12.82
	ZWAENEPOEL Eugenie ,	geboren te Dudzele	den	30. 6.86
	ROSSEEL Flavie ,	geboren te Blankenberge	den	17. 9.90
	NIERINCK Mathilde ,	geboren te Oostkerke	den	21. 6.90

Gekwetsten

COUCKE Jozef , Louisastraat 23
 WALLAERT Renilde , idem
 DESOCK Lisette , Schietbaanstraat 59
 SCHROYEN Marie , Aimé Liebaertstraat
 BRUNEEL Georgette , idem
 DEKEYSER Albert , Jacob Besagestraat 53
 ZWAENEPOEL Edm. , Meestraat 15
 DEWAELE Henri , Handzaemestraat 8
 EVERAERT Norbert , Van Iseghemlaan 139
 THEUNISSEN Georges , Steenweg op Torhout 219

OUDE KAARTEN

Heruitgave van de "Carte chorographique de la Belgique".

De uitgeverij Veys (Ieperstraat 18, 8880 Tielt) brengt de heruitgave op de markt van een merkwaardige Atlas uit het begin van de 19de eeuw, opgemaakt onder het bewind van Napoleon I, keizer der Fransen. De "Carte chorographique de la Belgique édiée à la Convention Nationale", indertijd uitgegeven door de ingenieurs L. Capitaine en P.G. Chantlaire, wordt ingedeeld in 67 vakjes; elk genummerd vakje stemt overeen met een grote kaart in het boek, dat 32 x 50 cm meet. Voornaamste technische gegevens : 1) 67 kaarten op oorspronkelijk formaat; 2) crème-kleurig gevegeerd papier van 225 gr.; 3) ingebonden in zuiver linnen band met versterkte rug in similileder; 4) goudopdruk; 5) beperkte genummerde oplage. Prijs (na verschijnen op 15 juni 1981) : 2.500 B.F. (BTW en verzendingskosten inbegrepen). Voor Oostende en omliggende (tot en met Brugge) moet men kijken op blad nr. 10; de westkust, met als centrum Nieuwpoort, wordt weergegeven op blad nr. 17. Achtergrondinformatie over de ontstaansgeschiedenis, de verspreiding, de invloed, etc., van deze atlas zijn mij overigens niet bekend. Het werk kan diensten bewijzen aan historici, heemkundigen, belangstellenden in de lokale geschiedenis, bibliofielen en anderen.

Een kaart van de Sint-Catharinapolder te Oostende

De Musea van de Stad Sint-Niklaas en de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas hebben sedert lang bekendheid verworven door de rijke verzameling Mercatoratlassen en sferen die er worden bewaard. Minder geweten is, dat in diezelfde musea een verzameling aanwezig is van meer dan zeshonderd losse kaarten. De verscheidenheid hiervan in ouderdom en onderwerp vertegenwoordigt een belangrijke bron van inlichtingen, niet alleen voor geografen, notarissen en landmeters, maar ook voor historici. In de "Katalogus van de Kaartenverzameling van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas", uitgegeven te Sint-Niklaas in 1980, vonden wij voor Oostende slechts de vermelding van 1 kaart (nummer 174, op bladzijde 50 van de catalogus).

Wij nemen de genaakte titelbeschrijving volledig over :

HEEMS, L.; MAELSTAF, P.J.; MARYHAVE, Pieter

Caerte figurative vanden nieuwen Bedijckten Polder ghenaemt Ste-Catharinapolder ghelegen nevens de Stad van Oostende uytgedijckt ten jaere 1747 met designatie van alle proprietarissen (...)

1751

Kopergravure. Zwart. 55 x 48

R 491

Geschiedenis van het "Zwin" op kaart

Door de zorgen van de Jonge Economische Kamer van Knokke-Heist verscheen een kaartenmap over de geschiedenis en het ontstaan van de Zwinstreek. De map omvat vijf driekleurkaarten, waarop alle gegevens getekend staan van de belangrijkste periodes uit de Zwin-geschiedenis. De kaartenmap (250 B.F. + 50 fr. verzendingskosten) kan worden bekomen bij Paul Vanderhaegen, Lippensplein 3, KNOKKE-HEIST, telefoon : (050) 60.69.70.

E. SMISSAERT

STORM AAN DE KUST

Sommige prentkaartenverzamelaars vinden de kaarten met "weer en wind" als thema minderwaardig. En toch menen wij dat ze zeer typisch zijn voor onze kust. Men vindt immers geen kaarten met stormweer te Brussel, Antwerpen of Gent.

O.V.

Charles WILDT is een van de meest kleurrijke figuren in de marge van het Oostends schilderswereldje. Van beroep was hij blijkbaar huisschilder. Door de dag hanteerde hij dus de grove borstel, maar daarnaast nam hij ook graag de fijne penselen ter hand. Komt daarbij dat hij graag een pintje moet verzet hebben. Mondelinge overlevering leerde ons dat hij zich voor zijn schilderijen graag in natura (lees gerstenat, of was het iets "straffer"?) liet betalen.

Gegevens uit de burgerstand

Charles-Pierre WILDT werd op 20 februari 1851 te Oostende geboren als zoon van Charles WILDT sr (ca. 1820) die werkmans en later drankverkoper was. Zijn moeder heette Josephine-Francisca PHILIPS. Ze moet omstreeks 1818 geboren zijn.

Charles WILDT jr. had nog een zuster, Rosalie-Justine-Victorine WILDT (°Oostende, 6 december 1852).

Charles WILDT huwde met Louise-Marie LAUWAGIE en werd schildersknecht. Zij woonden in de Euphrosine BEERNAERTstraat, 23.

Op 13 september 1884 werd hun zoon Henri-Jules WILDT geboren. Deze overleed in 1903.

Charles WILDT overleed te Oostende op 15 november 1912.

WILDT'S Schilderkunst

WILDT's schilderijen zijn zeer ongelijk van kwaliteit. Sommige zijn goed verzorgd, andere veel minder. Zijn thematiek is uitgesproken Oostends, folkloristisch, wat naïef zelfs. Plaatselijk moet nog veel werk van hem bewaard zijn. Ziehier een lijst van wat ons nu reeds gekend is :

- Duinenlandschap met 5 vissersvrouwen in een groentetuin
Verz. M. DECLERCK, Oostende.
- Portret van de zeilsloep O. 211 "François Marie"
Privéverzameling, Oostende
Scheepsportret van de O.211, gezien langs bakboord, even buiten de haven van Oostende.
olie op doek; niet gedateerd.
De O.211 verging in 1905, wellicht na een aanvaring in de nabijheid van het lichtschip "Noord-Hinder".
Zeer verzorgd schilderij in vergelijking tot de andere die ons gekend zijn.
- Oostende den 24 augustus 1887
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (516)
Tafereel van de Vissersopstand, naar de eigentijdse dagbladgravure die aan de basis lag voor méér identieke taferelen.
olie op doek; 49 x 70
Herkomst : A. D'HOEST, Oostende (1950)
Hangt in het Heemkundig Museum.
- De Decoratieve schilderijen uit de destijds gekende danszaal "In 't Konijntje",
Sint-Franciscusstraat te Oostende. Ze werden in 1950 bij BUCHMULLER aangekocht door de stad, en naderhand gerestaureerd door Pierre BENIEST (die zijn ateliers had Hoek Poststraat-Aartshertoginnestraat).

De reeks bestaat uit :

- a) De groote markt van Oostende 1641
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (580)
olie op doek; 195 x 455 cm
- b) Panorama van Oostende
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (603)
olieverf op doek; 195 x 455 cm
dateert uit 1908.
- c) Het fort van Blankenberge - De oude visserscherkade en het wit huis van Oostende
1808
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (591)
olieverf op doek; 204 x 530 cm
In depot in het Bestuursgebouw van de Vissershaven.

- d) De oude vischmarkt van 1677
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (562)
olieverf op doek; 125 x 340 cm
dateert uit 1902

- e) De oude vischmarkt van Oostende van 1585
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (495)
olieverf op paneel 73 x 98 cm

Fantaisistische voorstelling van de vismarkt. Het gezicht is genomen in vogelperspectief. Het voorplan wordt ingenomen door een aantal vissen en visbennen. Twee rijen schragen staan langs de langzijde van de markt met de visverkoopsters erachter en talrijke kooplustigen ervoor. Boven de huizen op het achterplan steekt een windmolen uit.

getekend onderaan midden : Ch. WILDT

opschrift onder midden : Oude vischmarkt van Oostende van 1585

Hangt in het Heemkundig Museum

- f) De grote markt te Oostende omstreeks 1640
Oostende, Museum voor Schone Kunsten
Fantaisistische voorstelling van de marktplaats tijdens een drukke marktdag. Marktmen, een toneelstelling met twee spelers en een groep kijklustigen errond. Rechts krahet stadhuis. Uit de Kerkstraat komt een processie. Boven de huizen van het achterplan-links steekt een kerktoeren (Kapucijnenkerk) uit.
olieverf op gemaroufleerd doek; 73 x 99 cm
getekend onderaan rechts : Ch. WILDT
opschrift rechts onder : Oude groote markt van Oostende van 1640
Hangt in het Heemkundig Museum

- De gebrande Sint-Pieter & Pauluskerk (sic)
Oostende, Museum voor Schone Kunsten (513)
olieverf op paneel; 49 x 68 cm
Gaaf terug op de destijds populaire chromolitho van VAN CUYCK
Herkomst : Aangekocht bij Pierre BENIEST in 1960
Hangt in het Heemkundig Museum.

De laatste
uitgegeven boeken

zijn **ALTIJD**

te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL

N. V.

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen

- Jantje Adams

Oostende, Heemkundig Kring "De Plate"

olieverf ; 34 x 22 cm

gemonogrammeerd W. onder rechts

Jantje ADAMS was een Oostends volkstype (°ca. 1830) die in 1877 blind werd na pokken (1). Hij is ten voeten uit uitgebeeld, spelend op een viool.

Destijds circuleerden in Oostende wel meer van die volkse schilderijtjes van populaire figuren als Jantje ADAMS, MEULEOARE, Mietje KRUTJE of Pietje FLACON.

WILDT moet er zeer veel geschilderd hebben, alsook de VAN CUYCK's van wie er ook enkele bewaard worden in het Heemkundig Museum. Maar met de VAN CUYCK's is er dan steeds het probleem wie wat heeft geschilderd.

Norbert HOSTYN

(1) A. SLEEKs, Oude Oostendse volkstypes, (Oostende), s.d., p. 31-33.

NAAR AANLEIDING VAN DIT ARTIKEL WORDT DE FIGUUR VAN WILDT SPECIAAL BELICHT IN HET HEEMKUNDIG MUSEUM. ENKELE VAN DE GROTE DOEKEN WORDEN VOOR DE GELEGENHEID EENS UIT DE RESERVEs GEHAALD.

FRAGMENT UIT HET LUISTERSPEL "NACHMITTAG IN OSTENDE"

Ilse Aichinger werd geboren te Wenen op 1 november 1921. Het Oostenrijkse literaire maand-schrift "Literatur und Kritik", uitgegeven te Salzburg door de Otto Müller Verlag, drukte in het nummer 31 van februari 1969, van blz. 1 tot en met 11, het begin van de tekst van haar luisterspel, "Nachmittag in Ostende", dat voor het eerst door de "Norddeutsche Rund-funk" in de ether werd gebracht. Over de letterkundige achtergrond en waarde, groot of eer-der gering, zal ik mij hier liever niet uitspreken : dat laat ik andere, meer bevoegde personen graag over. Wél wil ik over het literaire werk van Ilse Aichinger wat langer uit-weiden. Ten behoeve van de radio had zij, vóór 1970, reeds meerdere luisterspelen gecree-eerd en gepubliceerd : "Besuch im Pfarrhaus" (1961), "Weisse Chrysanthenen" (1961), "Knöpfe" (1965) en "Oakland" (1970). Zij is ook de auteur van de roman "Die grössere Hoff-nung" (1948) en van het verhaal "Rede unter dem Galgen" (1952), in 1953 onder de titel : "Der Gefesselte". In 1957 verscheen dan haar "Zu keiner Stunde. Dialogszenen", in 1963 een verzameling verhalen, dialogen en gedichten onder de titel : "Wo ich wohne" en in 1965 "Eliza, Eliza", eveneens een aantal gebundelde verhalen, dialogen en gedichten. Dit overzicht, slechts summier en zeker niet exhaustief bedoeld, is uiteraard voor aanvullin-gen vatbaar en zelfs dankbaar aanbevolen, te verklaren door mijn slechts zeer oppervlak-kige kennis van de Oostenrijkse hedendaagse letterkunde...

Emiel SMISSAERT

N.V.D.R. : Indien wij het goed voorhebben dan werd dit stuk, dat de zeedijk als decor heeft en waar de gemaskerde figuren in voorkomen een paar jaar geleden voor de Duitse T.V. in beeld gebracht.

O.V.

De laatste
uitgegeven boeken

zijn **ALTIJD**

te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL

N. V.

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen

Almanach du Commerce et de l'Industrie de la ville d'Ostende.

Daarvan bezit het Ostendiafonds 5 delen, alle gedrukt - zoals ook de Reise-Führer, in het vorig nummer besproken - in het Hôtel d'Allemagne en uitgegeven respectievelijk in 1886, 1887, 1889, 1892 en 1897. Die zgn. jaarboeken bergen een schat van informatie vooral over de samenstelling van de Oostendse bevolking, de bedrijvigheid en de adressen van de actieve personen. De inhoud ervan werd geleidelijk uitgebreid (van 166 blz. in 1886 tot 280 in 1897) en anders geordend. In zijn nummer van 26 maart 1897 noemde Le Carillon het 5e deel (dat 3 fr. kostte) terecht : "un ouvrage indispensable aux commercants".

Ze beginnen alle met een portret en een biografie van Leopold II en de genealogie van het koningshuis. Verder bevatten ze een lijst van gezanten, gevolmachtigde ministers en van consuls (zoals in de Reise-Führer).

Vanaf het 2de jaarboek krijgen we de namen van de lokale verkozenen van Kamer, Senaat en Provincie, en ook de samenstelling van het college van burgemeester en schepenen van Oostende.

Vanaf het 3de boek bovendien : de lijst van alle senatoren en kamerleden van het land (meestal met hun adres), de hele samenstelling van de regering, van het hof van cassatie, van het hof van appel (Gent) van de rechtbank van eerste aanleg (Brugge), van de provincieraad van West-Vlaanderen en van de Oostendse gemeenteraad.

Verder geeft A.S. praktische inlichtingen over de kerken en de goddelijke diensten. Benevens de vier katholieke (in 1892 wordt ook de parochie van Sint-Jozef vermeld) is er een Anglikaanse kerk (Langestr.), een Joodse (Langestraat 67) en een Protestantse (Albertstr. 56 = de latere E. Beernaerstraat). Van het onderwijs worden we goed op de hoogte gebracht en kennen we de namen en adressen van directeurs en leerkrachten van het Koninklijke Atheneum, van het O.L.V.-College en van de lagere scholen.

A.S. maakt ons ook bekend met de "Sûreté Publique" nl. : politie, brandweer, gendarmerie, burgerwacht en het 3de linieregiment hier in garnizoen.

Aandacht wordt ook besteed aan andere administratieve diensten : registratie, bruggen en wegen, kadaster, belastingen, douane, stapelhuizen, kursaal, baden, mijn, slachthuis, gas, nationale bank, de verschillende liefdadigheidsinstellingen. Tenslotte komen de spoorwegen aan de beurt, de P.T.T. en het zeezezen (met loodsdienst en hydrografie). En steeds met namen en adressen.

Het hoofddeel echter van de inlichtingen is de drievoudige lijst van de (volwassen) inwoners van Oostende. Ze zijn alfabetisch gerangschikt : 1. volgens hun naam - 2. volgens de straat waar ze wonen - 3. volgens hun beroep. Dat alles vormt een verzameling informaties, met zorg en geduld samengesteld, die nu, na ca. 90 jaar, van onschatbaar belang zijn voor de lokale geschiedenis. Daar zie je, concreet, gespreid over een goed decennium, de demografische evolutie van onze stad, de voortschrijdende bebouwing van de straten, de opeenstapeling der huisgezinnen (vooral op de Kaai en in Sint-Franciscusstraat, Schippers-, Aartshertoginne-, Werf- en Christinastraat), de beweging der bewoners, de diversiteit van de broodwinning.

De drie laatste jaarboeken worden aangedikt met een flink gestoffeerd bijvoegsel met niet alleen een lijst van de hotels en van de villa's (in 1896 : 464, vooral Zee-dijk, Van Iseghemlaan, Konings-, Berlijn- (=IJzerstraat) en Wenenstraat (=Kemmelbergstraat), een lijst van de goederen waarop invoerrechten betaald worden en een bouwreglement, maar ook 'n hele reeks inlichtingen over de 27 dorpen van het bestuurlijk arrondissement Oostende (bevolking, burgemeester, schepen(en), secretaris, voornaamste ingezetenen : handelaars, pachters, ambachtslieden, enz.). We zien b.v. hoe Mariakerke zich als badplaats veel sneller ontwikkelt dan Middelkerke, Westende of Lombardsijde en van 1888 tot 1896 zijn bevolking meer dan verdubbelt (van 1042 tot 2174). (Volgens het Staatsblad van 31.12.1896 bedroeg de bevolking van Mariakerke toen 2592).

In de allerlaatste (roze en gele) bladen maakt A.S. publiciteit voor firma's in Oostende, Brussel, Antwerpen, voor hotels niet alleen in Brugge en Brussel maar ook in Dover, Aken, Keulen, Düsseldorf, Hannover, voor de veerdienst Oostende-Dover en voor zijn eigen Hôtel d'Allemagne en de oesterkwekerij Stichert, Stracké & Cie. In elk jaarboek steekt bovendien een plan van Oostende en van het stadstheater.

Hoewel onvolledig en niet altijd nauwkeurig toch zijn die almanakken ware goudmijnen van informatie. Vorsers en stamboomklimmers kunnen zich hier uitleven. Je achterhaalt b.v. wie er, in 1886, in de twee sloppen van het Babylonestraatje woonde (waar de brandweer gevestigd was). Dat de Wellingtonstraat pas in 1891 opduikt. Dat de Rogierlaan nog tot aan de Kaïrostraat en de Amsterdamstraat tot aan de Koninginlaan doorloopt. Dat het Hazegras toen een heel ander gezicht had. Dat één jaar pensionaat in het O.L.V.-College 650 fr. kostte (d.w.z. tweemaal het jaarloon van een gewoon arbeider!). Dat men voor de overtocht Dover-Oostende 6,95 fr. betaalde. Dat er in Oostende, in 1896, volgende bladen verschenen : Avenir d'Ostende, Le Carillon, De Duinengalm, L'Echo d'Ostende, La Feuille d'Ostende, De Oostendenaar, La Saison d'Ostende, De Zeebode, De Zeewacht.

Wie in die jaarboeken grasduint is geneigd er statistieken uit te halen. Hier volgen enkele cijfers voor 1896. In onze stad waren er toen :

- 1 molenaar, 1 leerlooier
- 6 mandenmakers, 3 kuipers
- 9 hoefsmeden, 22 smeden-slotenmakers
- 11 brouwers, 13 rijtuigverhuurders
- 18 dokters, chirurgen, verloskundigen, 4 vroedvrouwen, 1 veearts
- 24 strijksters-wasvrouwen (de vroegere "strijkegen" en "washegen")
- 29 kleermakers, 23 kleermaaktsters
- 31 kolenhandelaars
- 52 slachters - weekoopliden
- 67 schoenmakers
- 68 bakkers
- 80 kruideniers
- 298 herbergiers

Aan de bewonderenswaardige ijver van August Stracké hebben we die kleine encyclopediën te danken. Zij bevatten, op hun manier, een sociaal-economisch en urbanistisch portret van Oostende tussen 1885 en 1896.

Tot mijn spijt heb ik de hand niet kunnen leggen op 'n andere analoge publicatie van Aug. Stracké waarvoor "Le Carillon" in oktober 1903 publiciteit voerde, nl. "Le nouvel annuaire Stracké. L'événement d'adresses d'Ostende, Blankenberghe, Heyst, Middelkerke et toutes les plages belges. Prix 3 frs."

A.S. deed nog meer om de belangen van Oostende te bevorderen en het image van de Koningin der Badsteden te verspreiden.

In het nummer van 28 september 1899 bericht "Le Carillon" het volgende. Zo pas heeft Aug. Stracké aan de "Société internationale des Hôtelières", gevestigd in Keulen, duizend grote foto's van Oostende gestuurd (dijk, strand, baden). Die zullen onder de leden van de vereniging verspreid worden met het verzoek ze in hun hotel ter toon te stellen, goed in het zicht.

Het blad voegt erbij dat die foto's een reeks artikelen afsluiten die A.S. over Oostende heeft geschreven en die in het orgaan van de machtige "Société internationale" verschenen zijn. Dat zullen dan ongetwijfeld bladzijden geweest zijn uit zijn "Reise-Führer", in het vorig nummer van "De Plate" besproken.

G. BILLIET

(wordt voortgezet)

ENSORIANA : AUTEURS DRAGEN HUN BOEK OP AAN JAMES ENSOR

Roméo DUMOULIN, Broer Frutsel. Légende Bruxelles, s.l., 1918

éA Monsieur James Ensor en témoignage de vive admiration
Bruxelles, le 14 août 1919
Roméo Dumoulin".

Z'LICA, Apprenez nous la musique s.v.p., s.l., s.d.

"Au grand maître James Ensor en souvenir de l'auteur, son amie et son admiratrice
Paques 1929 - Ostende
E. Z'LICA".

Marcel WYSEUR, Le zwyn, Brugge (GRUUTHOUSE), 1931

"Au magicien de la couleur
Au cher James Ensor ces quelques vers en sincère et cordial hommage
Marcel Wyseur".

N.H.

AUGUSTE MUSIN - ERRATA

In mij bijdrage over kunstschilder Auguste Musin (De Plate 80/162), staat te lezen dat hij te Sint-Joost-ten-Node stierf in 1920.
Infeite is het op 18 december 1923 dat hij overleed (Bron : Burgerlijke Stand, St.-Joost-ten-Node)

N. HOSTYN

HET MUZIEKCONSERVATORIUM TEN TIJDE VAN LEON RINSKOPF.

ENKELE HISTORISCHE GEGEVENS

Toen RINSKOPF te Oostende benoemd werd, bevond het conservatorium zich nog steeds in het oude gebouw, Sint-Franciscusstraat 14.

Het lerarenkorps was anno 1891 als volgt samengesteld (1) :

H. VAN ACKER	Langestraat 87, notenleer, cello en contrabas
E. PIERKOT	Warschaustraat 12, notenleer en koperblazers
E. LIMBOR	Van Iseghemlaan 49, notenleer en viool
E. MACKEN	Rogierlaan 53, notenleer en viool
A. VLAEMINCK	Zuidlaan 53, notenleer en houtblazers

Repetitors : Alice UNRUH, Ad. Buylstraat 28 en Jeanne DESCHEPPER (lagere pianoklas).

Het recentst in dienst was A. VLAEMINCK, een Gentenaar, die pas tijdens de Gemeenteraad van 3 februari 1891 was aangesteld.

Alice UNRUH diende in oktober 1892 haar ontslag in (2). In 1893 kwamen er 3 pianoleraressen bij, dit om aan de grote toeloop van leerlingen te kunnen beantwoorden : het waren de juffrouwen Th. FREMOUT, A. CARDINAEL en MOULRON.

De diverse leraars gaven door de week ook nog zanglessen in de diverse stadsscholen, dirigeerden een harmonie of fanfare en speelden in diverse ensembles, ca. het Kursaal-orkest. Zo kwamen ze min of meer aan een volledige betrekking. Van cumul was nog geen sprake...

De geschetste toestand bleef ongewijzigd tot in 1895. Op 8 mei 1895 overleed A. VLAEMINCK en op 9 mei 1895 overleed E. LIMBOR.

Ten gevolge van het overlijden van VLAEMINCK stelde de bestuurscommissie van de muziekschool, bestaande uit Aug. LIEBAERT, René VAN LOO, Arthur KOCKENPOO, Léon RINSKOPF en secretaris VAN BREDAEL de gemeenteraad voor de klas "houtblazers" in twee te splitsen. Eén klas hobo, fagot & saxofoon; een tweede klas voor fluit en klarinet.

Na examen, op 17 oktober 1895 werden E. DE TAEYE, M. MATTHYS en D. VAN DER AA benoemd (Gemeenteraad van 29 oktober).

D. VAN DER AA	viool
E. DE TAEYE	hobo, fagot en saxofoon
M. MATTHYS	fluit en klarinet

X X X

In september 1897 kwamen Ingenieur Auguste VERRAERT's plannen voor het nieuwe conservatoriumgebouw aan de Romestraat klaar (3). Ze werden uitvoerig besproken in "Le Carillon" van 12 september 1897. De opbouw van het gebouw gebeurde kort nadien en kon rond 1900 in gebruik genomen worden. Het is het conservatoriumgebouw dat nog steeds in gebruik is.

Weliswaar werd er nadien wel wat aan het gebouw "gesleuteld" en is de grote concertzaal helaas totaal verkommerd en afgesloten voor het publiek.

X X X

Uit het administratief jaarverslag van de Stad Oostende voor 1912, haalden we nog volgende uitbreidingen en wijzigingen aan het lerarenbestand van de muziekacademie, zodat we alles samen een mooi beeld krijgen van de toestand, kort voor de oorlog :

J. KEURVELS	notenleer, piano, vocaal ensemble benoemd 17.11.1896
E. DEVLIEGER	cello en contrabas benoemd 28.11.1909 DEVLIEGER krijgt later nog een aparte bijdrage
C. DUBUISSON	notenleer, klarinet en saxofoon benoemd op 18.10.1910
B. BEENCKENS	pianorepetitor
J. PIEKOT	idem
M. DUBOIS	idem

Harmonie en piano werd door RINSKOPF zelf gedoceerd.
Het feit dat RINSKOPF wél en LAPON niét het pianospel machtig was, had trouwens in 1891 voor een groot deel de benoemingsweegschaal in het voordeel van de eerste doen overhellen!

Vooraf de fijnbesnaarde Oostendse juffrouwen brachten het onder de hoede van RINSKOPF tot een "Prix d'Excellence" :

- Jeanne FREMAUT (maart 1906)
- Jeanne MOULAERT (maart 1906)
in de jury zaten naast RINSKOPF verder nog Mevrouw PIETERS, Karel MESTDAGH, Arthur DEGREEF en T. YSAYE.
- Rosa PAVOT (april 1909)
met in de jury naast RINSKOPF, Mevrouw PIETERS en MESTDAGH, deze keer Ed. POTJES en J. VAN ROY.

X X X

VAN LEO-NAPOLEON VAN RENTERGHEM TOT LEON RINSKOPF

Enig speurwerk in de archieven van de Gentse Burgerstand, brachten volgende familiekundige gegevens nopens Léon RINSKOPF aan het licht :

Hij wordt op 19 november 1862 als Leo-Napoleon VAN RENTERGHEM geboren te Gent. Hij is het onecht kind van Joanna VAN RENTERGHEM, fabriekwerkster (°Gent, 15.03.1839 -), toen wonende in de Hospitaalstraat.
Dochter van Petrus VAN RENTERGHEM en Maria-Francisca POELMAN.

Pas op 8 december 1881 huwt ze te Gent met de vader van haar kind : Leo-Carolus RINSKOPF, geboren te Gent op 18.12.1839, bediende, wonende in de Spiegelstraat.

Zoon van Napoleon RINSKOPF, fabrikant, en Florentina SOUWEINE (?).
Bij het huwelijk werd Leo-Napoleon VAN RENTERGHEM "bewettigd".

Twee getuigen bij het huwelijk, George & Achille VITS, waren pianofabrikanten, wat erop kan wijzen dat de RINSKOPF's nogal nauwe banden hadden met de muziekwereld.

(vervolgt)

N. HOSTYN

Nota's :

1. Rapport sur l'administration et la situation des affaires de la ville d'Ostende. Exercise 1891, Oostende (J. DAVELUY), p. 39-40.
2. idem. Exercise 1892, p. 42.
3. N. HOSTYN : Oostendse bouwmeesters : Auguste Verraert, in "De Plate", september 1977, p. 4-6.

DE ZEVEN OOSTENDSE MUSEA

Dat de Oostendse letterkundige Julien Van Remoortere zeer bedrijvig is en blijft, alle genres op een prettige en leesbare wijze aankan, weet zo zachtjes aan iedereen, die aandacht heeft en ontvankelijk is voor het gedrukte woord. Hij waagde zich onlangs aan het samenstellen van een "Gids van de Belgische musea. Repertorium van 499 musea". Uitgegeven door de N.V. Heideveld te Hasselt in 1979, telt dit werk 229 bladzijden, is overvloedig van illustraties voorzien en kost 995 fr. Naast een inleiding, als verantwoording voor zijn werkwijze bedoeld, en naast het uitvoerige en gedetailleerde, eigenlijke repertorium, worden enerzijds een "Lijst van gemeenten met een of meer musea" opgenomen, anderzijds ook een "Trefwoordenlijst", zodat men op de meest efficiënte manier de kerngegevens over een bepaald museum vlug kan opsporen. Al bij al bijzonder tijdrovend maar zéér verdienstelijk, nuttig compilatiewerk! Weet u, waarde lezer(es), hoeveel musea de Stad Oostende rijk is ? Neen ? Welgeteld zeven! Wij sommen even op : "Het Heemkundig Museum" op het Wapenplein in het Feest- en Cultuurpaleis (eerste verdieping); het "James Ensorhuis" in de Vlaanderenstraat; het "Museum "Scaphander" Exotarium" in het Maria-Hendrikapark (Platanendreef, 1 bis) aan het Koninginnenhof; het "Museum voor Moderne Religieuze Kunst" in de Sint-Sebastiaanstraat 41; het "Museum voor Schone Kunsten" in het Feest- en Cultuurpaleis (2de verdieping) op het Wapenplein; het "Noordzeeaquarium Oostende", Garnaalmijn op de Visserskaai; het "Opleidingsschip Mercator" (afgekort o/s Mercator), geankerd in het Mercatordok in het hartje van Oostende tegenover het Stadhuis. Systematisch biedt Julien van Remoortere een historische schets van de wording en uitbouw van het behandelde museum, met daarnaast een overzicht met wat uitleg over de diverse, bewaarde verzamelingen; tot slot de data, waarop dit museum toegankelijk is voor het publiek. Welke Oostendenaar kan erop bogen alle zeven musea van onze Stad reeds bezocht te hebben, al is het maar eenmaal voorgevallen, bv. ook ons Heemkundig Museum "De Plate" op het Wapenplein? Ik persoonlijk moet ootmoedig op de borst kloppen, maar dit repertorium weze een aanzet en stimulans om deze fout, dit verzuim, spoedig ongedaan te maken. Doet u, beste lezer(es), er gauw ook wat aan ?

Emiel SMISSAERT

IN DIT NUMMER

- blz. 3 : M. DECOSTER : Neolitische bewijzen in onze kuststreek;
blz. 6 : N. HOSTYN : Antoine Schyrgens 1890-1981;
blz. 7 : Oorlogsdagboek 1940-1945 (1);
blz. 10 : E. SMISSAERT : Kaarten en plannen;
blz. 11 : O.V. : Storm aan de kust;
blz. 12 : N. HOSTYN : Vergeten Oostendse schilders XXI : Charles Wildt;
blz. 14 : E. SMISSAERT : Fragment uit luisterspel "Nachmittag in Ostende";
blz. 15 : G. BILLIET : August Stracké (3);
blz. 18 : N. HOSTYN : Oostendse muziekgeschiedenis XVII : Leon Rinskopf (verv.);
blz. 20 : E. SMISSAERT : De 7 Oostendse musea.
- - - - -

GELUKWENSEN

Het is met genoegen dat "De Plate" de geboorte van een dochtertje AN bij het gezin Emiel Smissaert vernomen heeft.
Wij wensen ons trouw bestuurslid en zijn echtgenote van harte geluk met deze blijde gebeurtenis.

A. VANISEGHEM
Voorzitter "De Plate"

- - - - -

BOEKEN

In de jongste tijd verschenen enkele interessante boeken die we aan onze leden willen mededelen :

DELBOUILLE en DUJARDIN; twee pioniers van het Oostends toerisme.

Een boeiende uitgave voor al degenen die voor de ontwikkeling van kusttoerisme geïnteresseerd zijn. De auteur Marc CONSTANDT heeft in enkele hoofdstukken dit met een klare taal weten te vertellen, zoals 1. Pre-toeristische periode te Oostende; 2. De verkaveling der domaniale gronden; 3. De overige activiteiten van Delbouille (de bankier) en Dujardin (architekt). In dit laatste hoofdstuk is er o.a. spraak van de Duiven-schiëting, de Etablissement Hydrothérapique, de Oesterteelt, de Wielerbaan, enz. Dit geïllustreerde werk kost 385 fr. en is uitgegeven bij de uitgeverij Marc van de Wiele, Brugge.

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN

Het eerste deel van dit werk dat in afleveringen verschijnt handelt over "Landbouwwoordenschat". Aflevering 1 werd opgesteld door Magda DEVOS en Hugo RYCKEBOER en handelt over "Akkerland en weiland".

Prijs 380 fr. (240 p., 154 krtn, 30 ill.). Er is ook nog een "Wetenschappelijk apparaat" bij de 1ste aflevering. Prijs 365 fr. (240 p.).

Te bestellen bij Druk. Michiels, Corverstraat 13, 3700 Tongeren (rek. 235-0450756-09).

O.V.

- - - - -

TEKSTOVERNAME UIT "DE PLATE" STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

- - - - -

A. VAN ISEGHEM

AN HYP
spaarkas - kredieten

ALLE VERZEKERINGEN

HYPOTHEKEN

geven U:

- ★ voordelige rente
- ★ vrijstelling van roerende voorheffing (tot 15.000 fr. intrest)
- ★ onmiddellijk volledig opvraagbaar
- ★ ongevalverzekering

Een vriendelijk onthaal en een persoonlijke service zullen U te beurt vallen.

STOCKHOLMSTRAAT 47a

8400 OOSTENDE

Tel. 70.35.73